EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.4.2023.
COM(2023) 211 final

2023/0110 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Odbora za trgovinu civilnim zrakoplovima u vezi s pristupanjem Brazila Sporazumu o trgovini civilnim zrakoplovima

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Odbora za trgovinu civilnim zrakoplovima („Odbor”) u vezi s predviđenim donošenjem odluke tog odbora o pristupanju Brazila Sporazumu o trgovini civilnim zrakoplovima.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o trgovini civilnim zrakoplovima

Sporazum o trgovini civilnim zrakoplovima („Sporazum”) plurilateralni je sporazum u okviru WTO-a čiji je cilj ukidanje uvoznih carina na sve zrakoplove, osim vojnih zrakoplova, te na motore civilnih zrakoplova i njihove dijelove i komponente, sve komponente i podsklopove civilnih zrakoplova te simulatore letenja i njihove dijelove i komponente. Sporazum je stupio na snagu 1. siječnja 1980.

Europska unija (EU) stranka je Sporazuma[1]. Devetnaest država članica EU-a također su samostalne stranke Sporazuma[2]. Budući da je zajednička trgovinska politika pitanje isključive nadležnosti EU-a, a članstvo EU-a u WTO-u obuhvaća područja na koja se primjenjuje zajednička trgovinska politika (tj. države članice EU-a), Komisija će izraziti stajalište u Odboru u ime Unije i njezinih država članica.

Brazil je 14. lipnja 2022. Odboru podnio zahtjev za pristupanje Sporazumu, zajedno sa svojim predloženim carinskim obvezama.

Odbor je 10. listopada 2022. raspravio o postupku preispitivanja zahtjeva Brazila za pristupanje Sporazumu, što je prvi zahtjev za pristupanje koji članice WTO-a trebaju preispitati u okviru tog odbora.

Predviđenom odlukom Vijeća, koja je predmet ovog prijedloga, Komisiji se omogućuje da u okviru Odbora izrazi stajalište u ime Europske unije o pristupanju Brazila.

2.2. Odbor za trgovinu civilnim zrakoplovima

Zadaća je Odbora preispitati provedbu Sporazuma i savjetovati se o razvoju događaja u sektoru civilnog zrakoplovstva kako bi se utvrdilo jesu li potrebne izmjene kako bi se osigurao kontinuitet slobodne i neometane trgovine.

Odluke Odbora donose se konsenzusom. Kad odluka ne može biti donesena konsenzusom, o predmetnom se pitanju odlučuje glasovanjem.

2.3. Predviđeni akt Odbora

Iako u ovom trenutku nije dogovoren konkretan datum, Odbor u bliskoj budućnosti treba donijeti odluku o pristupanju Brazila Sporazumu („predviđeni akt”).

Predviđeni akt donio bi Odbor na temelju članka 9.1.3. Sporazuma i točke 5. Smjernica za provedbu članka 9.1.3. Sporazuma. Potonjom se predviđa da „[n]a temelju odluke Odbora o uvjetima pristupanja, vlada koja podnosi zahtjev poduzima sve potrebne korake kako bi ispunila uvjete svojeg pristupanja i, uz suglasnost Odbora, vlada koja podnosi zahtjev može

[1] Odluka Vijeća od 10. prosinca 1979. o sklapanju multilateralnih sporazuma slijedom trgovinskih pregovora od 1973. do 1979., SL L 71, 17.3.1980., str. 1.

[2] Austrija, Belgija, Bugarska, Danska, Estonija, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Njemačka, Portugal, Rumunjska, Španjolska i Švedska.

glavnom direktoru WTO-a položiti ispravu o pristupanju u kojoj su navedeni tako dogovoreni uvjeti”.

Svrha je predviđenog akta dopustiti Brazilu da pristupi Sporazumu i poboljšati slobodnu i neometanu trgovinu u sektoru civilnog zrakoplovstva.

Predviđeni akt postat će obvezujući za stranke u skladu s člankom 9.3.1. Sporazuma, kojim se predviđa da „Sporazum stupa na snagu [...] za svaku drugu vladu [...] tridesetog dana od dana njegova prihvaćanja ili pristupanja ovom Sporazumu”.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Opće napomene

Cilj je ovog prijedloga omogućiti EU-u da se u Odboru priključi mogućem konsenzusu o donošenju predviđenog akta.

Iako još nije u potpunosti jasno kada bi potpisnice mogle postići konsenzus, Vijeće mora unaprijed utvrditi stajalište EU-a u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

Predloženo stajalište Unije jest podržati pristupanje Brazila Sporazumu. Komisija to preporučuje zbog sljedećih razloga:

Ponuda Brazila

Carine i druge pristojbe

Brazil Odboru nudi carinske obveze u skladu s obvezama iz članka 2.1. Sporazuma. Nakon što se unutar Odbora zaključe rasprave o carinskim obvezama Brazila i utvrdi popis tarifnih stavki koje odražavaju te obveze, Brazil će biti spreman u dogledno vrijeme uključiti bescarinski tretman za navedene proizvode u svoj raspored u okviru GATT-a. Nakon dovršetka postupka pristupanja Brazila Sporazum će se integrirati u pravni poredak Brazila.

Brazil već primjenjuje bescarinski tretman na sve proizvode navedene u predloženim carinskim obvezama Brazila kada se upotrebljavaju u području civilnog zrakoplovstva. Kad je riječ o obvezama iz članka 2.1.2., postojeće zakonodavstvo Brazila već odobrava bescarinski tretman za proizvode koji se upotrebljavaju za popravak zrakoplova. Kad je riječ o obvezama iz članka 2.2. Sporazuma, Brazil već ima uspostavljen sustav carinske uprave na temelju krajnje uporabe kojim se osigurava bescarinski tretman usporediv s tretmanom koji osiguravaju druge potpisnice Sporazuma, što nije prepreka trgovini i ne odvija se na način koji ne bi bio u skladu s primjenjivim odredbama GATT-a i drugim multilateralnim sporazumima dogovorenima pod okriljem GATT-a.

Tehničke prepreke u trgovini

Kad je riječ o obvezama iz članka 3. u pogledu tehničkih prepreka u trgovini, Brazil aktivno sudjeluje u raspravama Odbora WTO-a za tehničke prepreke u trgovini i ne donosi politike koje bi bile suprotne Sporazumu o tehničkim preprekama u trgovini.

Javna nabava po nalogu države, obvezni podugovori i poticaji

Prakse, smjernice i postupci javne nabave Brazila već su u skladu sa zahtjevima Sporazuma. Kao opće načelo, nekoliko odredaba brazilskog nacionalnog Zakona o javnoj nabavi (Zakon 14,133/2021) zabranjuje različito postupanje prema domaćim i stranim dobavljačima. S obzirom na to da se postojećim zakonom već promiče to usklađivanje, operativnim promjenama koje je Tajništvo za upravljanje Ministarstva gospodarstva dostavilo u okviru normativne upute br. 10 od veljače 2020. osigurano je da čak i strana poduzeća koja nemaju poslovni nastan u Brazilu imaju pristup prilikama za javnu nabavu.

Trgovinska ograničenja

Brazil ne primjenjuje količinska ograničenja ili zahtjeve za izdavanje uvoznih dozvola kako bi ograničio uvoz civilnih zrakoplova na način koji ne bi bio u skladu s primjenjivim odredbama GATT-a i drugim multilateralnim sporazumima dogovorenima pod okriljem GATT-a. Slično tome, ne postoje količinska ograničenja ili zahtjevi za izdavanje dozvola za izvoz kojima je cilj ograničiti, iz komercijalnih razloga ili razloga konkurentnosti, izvoz civilnih zrakoplova u druge potpisnice na način koji ne bi bio u skladu s primjenjivim odredbama GATT-a i drugim multilateralnim sporazumima dogovorenima pod okriljem GATT-a.

Državna potpora, izvozni krediti i stavljanje zrakoplova na tržište

Brazil je 2007. postao sudionik „Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove" („sektorski dogovor o zrakoplovima" ili „SDZ"), koji je prilog Sporazumu Organizacije za suradnju i gospodarski razvoj (OECD) o službeno podupiranim izvoznim kreditima. Stoga brazilski službeni programi potpore za izvozne kredite strogo slijede smjernice SDZ-a, što znači da ne pružaju službeno podupirane izvozne kredite po povoljnijim uvjetima od onih utvrđenih SDZ-om.

Regionalne i lokalne vlasti

Prema brazilskom ustavu predsjednik Republike ima isključivu ovlast za sklapanje međunarodnih ugovora, koje još službeno (*ad referendum*) treba potvrditi Nacionalni kongres. Osim toga, kako je prethodno navedeno, donošenje zakonodavstva s uvjetima iz Sporazuma od strane savezne vlade u Brazilu nakon međunarodne ratifikacije ili pristupanja znači da je taj sporazum obvezujući pravni instrument u zemlji.

Preporuka

Očekuje se da će pristupanje Brazila Sporazumu pozitivno doprinijeti daljnjem međunarodnom otvaranju tržišta civilnih zrakoplova, i to proširenjem broja stranaka Sporazuma i poticanjem drugih zemalja da pristupe tom sporazumu. Komisija preporučuje da se ponuda Brazila prihvati.

Stoga se predlaže da se Komisiju ovlasti da u okviru Odbora za civilne zrakoplove izrazi stajalište Unije u korist pristupanja Brazila Sporazumu.

Inicijativa je potpuno u skladu s postojećom politikom. Slične odluke donesene su npr. za pristupanje Australije ili Novog Zelanda drugom posebnom sporazumu WTO-a, tj. Sporazumu o javnoj nabavi.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma".

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke" obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i

instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[3].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Odbor je tijelo osnovano člankom 8.1. Sporazuma.

Akt koji Odbor treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Prema međunarodnom pravu predviđeni akt bit će obvezujuć u skladu s člankom 9.3.1. Sporazuma o trgovini civilnim zrakoplovima.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

[3] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

2023/0110 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Odbora za trgovinu civilnim zrakoplovima u vezi s pristupanjem Brazila Sporazumu o trgovini civilnim zrakoplovima

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Unija je Odlukom Vijeća 80/271/EEZ[4] sklopila Sporazum o trgovini civilnim zrakoplovima („Sporazum”), koji je stupio na snagu 1. siječnja 1980.

(2) Brazil je 14. lipnja 2022. Odboru za trgovinu civilnim zrakoplovima („Odbor”) podnio zahtjev za pristupanje Sporazumu, zajedno sa svojim predloženim carinskim obvezama.

(3) S obzirom na te obveze zahtjev Brazila za pristupanje Sporazumu ispunjava zahtjeve utvrđene u Sporazumu.

(4) Očekuje se da će pristupanje Brazila Sporazumu pozitivno doprinijeti slobodnoj i neometanoj trgovini u sektoru civilnog zrakoplovstva.

(5) U skladu s člankom 9.1.3. Sporazuma i točkom 5. Smjernica za provedbu članka 9.1.3. Sporazuma, Odbor je ovlašten donijeti odluku o uvjetima pristupanja.

(6) Stoga je potrebno utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Odbora u vezi s pristupanjem Brazila Sporazumu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Odbora za trgovinu civilnim zrakoplovima jest složiti se s pristupanjem Brazila Sporazumu o trgovini civilnim zrakoplovima.

[4] SL L 71, 17.3.1980., str. 1.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik